

Drutensche Waarden

Naar een dynamisch riviernatuurgebied

Mei 2026

Herinrichting van de Drutensche Waarden

In de Millingerwaard, ten oosten van Nijmegen, krijgt riviernatuur door aangelegde geulen alle ruimte. (Foto: Rudolf Bak)

Het uiterwaardengebied tussen Druten en Boven-Leeuwen willen we omvormen tot een volgende parel in de ketting van riviernatuurgebieden langs de Waal. Het agrarische middengebied wordt omgevormd naar natuur en gedeeltelijk opengesteld voor de omgeving om van te genieten.

Ruimte voor ontwikkeling

In de Drutensche Waarden willen we agrarische grond en een oud fabrieksterrein omvormen naar natuur. Het verplaatsen van de bedrijfsfunctie en de tijdelijke winning van klei en zand maken deze omvorming mogelijk. In het gebied krijgt het water bij hoge rivierwaterstanden meer de ruimte. In drogere periodes kan het water juist beter worden vastgehouden. Ook wordt het nieuwe natuurgebied gedeeltelijk opengesteld voor de omgeving met een doorgaande wandel- struinroute vanaf Druten tot aan het bestaande natuurgebied de Waaier van Geulen ter hoogte van Beneden-Leeuwen.

Bedrijvigheid op één plek

Het plan is om de bestaande watergebonden bedrijvigheid bij elkaar te brengen op het huidige bedrijfsterrein van Excluton aan de Waal. Aan de westzijde daarvan komt een insteekhaven om vervoer over water veilig buiten de vaargeul van de Waal mogelijk te maken. Door meer gebruik te maken van vervoer per schip, verminderd de verkeersdruk van vrachtwagens in de regio.

Rondom het watergebonden bedrijventerrein komt een zone met bos, om het bedrijventerrein beter landschappelijk in te passen. Deze nieuwe boszone is daarnaast van belang als ecologische verbindingzone en leefgebied voor vogels, insecten en kleine zoogdieren.

Aanleg door zandwinning

De tijdelijke winning van zand en klei is onderdeel van het plan. Met het winnen van deze grondstoffen creëren we twee nieuwe plassen met natuurvriendelijke oevers. De klei wordt met kranen ontgraven en het zand winnen we met een drijvende zandzuiger. We verwerken het in een installatie en voeren het per schip af uit het gebied. Een groot deel van de lokaal gewonnen bouwgrondstoffen kan Excluton rechtstreeks na verwerking in de installatie gebruiken om bouwmaterialen van te maken. Op deze manier beperken we veel transportbewegingen in de omgeving. Zand en klei zijn belangrijke, schone en duurzame bouwgrondstoffen voor bijvoorbeeld de woningbouw, de aanleg van wegen, dijken en sportvelden.

In deze brochure vertellen wij u graag meer over het inrichtingsplan. Achter in de brochure staan onze contactgegevens. Wij komen namelijk graag met u in contact als u vragen, opmerkingen of ideeën heeft.

Het plan in cijfers

- Ruim 105 hectare aan nieuwe natuur
- 7 tot 12 kilometer aan nieuwe wandel-/struinroutes
- Ruim 20 kilometer aan natuurvriendelijke oeverlengte

De Drutensche Waarden: verleden en heden

Het gebied de Drutensche Waarden heeft een rijke historie en is al eeuwenlang een belangrijk onderdeel van de regio.

Een geschiedenis die ver teruggaat

Al sinds de tijd van de Romeinen en Kelten zijn de hogere gronden rond de Waal bij Druten bewoond geweest. Deze hogere plekken ontstonden door afzettingen van zand tijdens hoogwaterperioden. Vanuit deze 'natuurlijke' plekken werd met kades

Drutensche Waarden
anno 1867

Strang met bosontwikkeling

steeds meer land aangewonnen. Pas toen in de Middeleeuwen de dijkkring van het Land van Maas en Waal gesloten was, ontstond een keerpunt in de ontwikkeling van onder andere de Drutensche Waarden.

In de 15e eeuw begon men met de bekading van de uiterwaarden en rond 1900 bestond binnen de bekading een lappendeken van weiden, zaailand, bongerds en griendteelt op rabatten (aarden ruggetjes). Opvallend op oude kaarten zijn de eilanden en zandplaten in de Waal. Deze werden rond 1870 omgevormd tot haven en aanlegplaats.

Drutensche Waarden anno nu

Tegenwoordig heeft het centrale deel van de uiterwaarden voornamelijk een agrarische functie. Het westelijk deel is eerder al grotendeels omgevormd naar natuur door het plan 'Waaier van Geulen'. Aan de Waal zijn een aantal bedrijven gevestigd. Het grote terrein is in gebruik van Excluton en aan de westzijde van dit terrein is sleep- en bergingsbedrijf FBT gevestigd. Aan de oostzijde nabij de kern van Druten ligt een oud steenfabrieksterrein. Langs de winterdijk bevinden zich enkele oude rivierstrangen, een aantal geïsoleerde wielen (oude dijkdoorbraken) met daarbij fraaie bosontwikkeling.

De Drutensche Waarden hebben nu een voornamelijk agrarische functie

Ambities met elkaar verbinden

Het plan is om het centrale en het oostelijk deel van de uiterwaard om te vormen naar natuur. Zo wordt een robuust en aaneengesloten natuurgebied gecreëerd in samenhang met de Waaier van Geulen en de omliggende uiterwaarden. Bovendien wordt het gebied beter toegankelijk gemaakt.

Natuurontwikkeling en -beleving

Door het winnen van klei en zand worden er moeraszones, zandige flauwere oevers, ondiep water en diep water aangelegd. Door de verschillende waterdieptes en de afwerking van de plassen met flauwe natuurvriendelijke oevers, krijgt specifieke rivierflora en fauna alle kans om zich te ontwikkelen. Zo zijn flauwe oeverzones een geschikt paai- en opgroeigebied voor vissen en amfibieën. Zandige oevers en moeraszones die af en toe onderwater staan, zijn een waardevol foerageergebied voor allerlei (water)vogels.

Het grootste deel van de nieuwe natuur kan al direct bij aanvang gerealiseerd worden. We winnen in dit deel van het nieuwe natuurgebied ook geen klei en zand. Met het stopzetten van de agrarische functie en met inrichtingsmaatregelen geven we de natuur meteen veel meer ruimte.

De rivierdynamiek levert een grote bijdrage aan de natuurontwikkeling. De hogere en lagere waterstanden spelen een belangrijke rol in het westelijke deel van het projectgebied. We maken een extra verbinding met de rivier door de aanleg van nevengeulen. Het centrale deel van het plangebied blijft omringd door een zomerkade. Door de bestaande stuw eerder open te zetten kan rivierwater eerder het gebied in. Door de stuw na een periode van hogere waterstanden vervolgens dicht te zetten kan het water langzaam uitzakken in de bodem. Dit is erg goed voor het versterken van de natuurwaarden en de biodiversiteit. We

noemen dit een overstromingsvlakte. Op de hogere delen van het oude steenfabrieksterrein bij Druten en rondom het centrale bedrijfsterrein komt ruimte voor een groot oppervlak aan bosontwikkeling.

Een toegankelijk gebied

Een belangrijk doel is om het gebied beter toegankelijk te maken voor de omgeving.

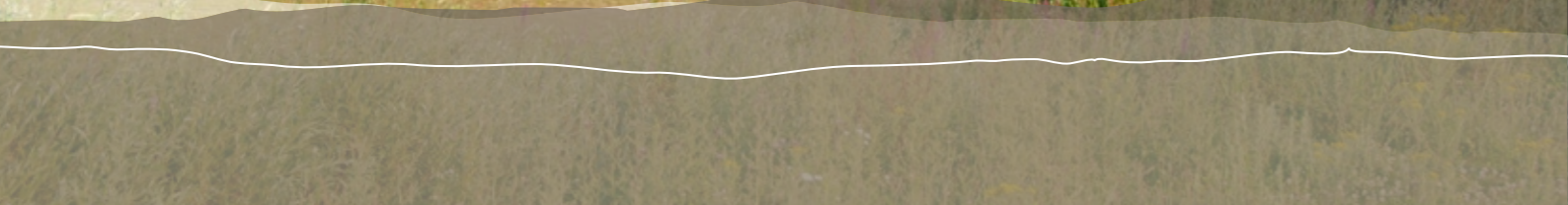
We knappen bestaande toegangen voor wandelaars op. Ter hoogte van Druten komt er een extra toegang naar een doorgaande wandel-/struinroute door het nieuwe natuurgebied. Centraal in de uiterwaard komt een vogelkijkhut, waar wandelaars in alle rust kunnen genieten van de vele vogels en de natuur. Op diverse punten creëren we ook rust- en uitzichtpunten in het gebied.

Watersysteem

De Drutensche waarden is een buitenpolder: een gebied dat buiten de winterdijk (hoge dijk) ligt en een zomerkade (lage dijk) heeft. Bij hoogwater komt het gebied grotendeels onder water te staan. Het centrale deel van het plangebied

De plas Kaliwaal, met links daarvan de Drutensche Waarden

heeft door de zomerkade in combinatie met een stuw aan de westzijde, een eigen watersysteem. Water kan zo worden vastgehouden of juist doorgelaten.

Watersysteem anders inzetten

Op dit moment is het systeem zo ingericht dat de landbouwgrond zo lang mogelijk droog blijft en water zo snel mogelijk wordt afgevoerd. In de toekomst willen we het

De lokale Stichting KLeigoed Maas & Waal is ook gevraagd om mee te denken, als experts op het gebied van de baksteen-industrie en haar historie in deze regio.

Het huidige steenfabrieksterrein ligt wat hoger in het landschap, wat een unieke kans is om bos in de uiterwaarden te ontwikkelen. Het idee is om deze plek deels in te richten als hardhoutoobos; een bijzonder type bos in het rivierengebied met soorten als de eik, fladderiep, es en zoete kers. Daarbij wordt het minder waardevolle deel van de oude bebouwing gesloopt en wordt het gebied teruggegeven aan de natuur. Dit wordt een fantastische plek voor bijvoorbeeld marterachtigen, vleermuizen en ook verschillende vogelsoorten die hier hun schuilplek vinden. Hier komen ook een aantal geïsoleerde poelen die met name voor de kamsalamander en andere amfibieën van belang zijn.

Afronding van de Kaliwaal

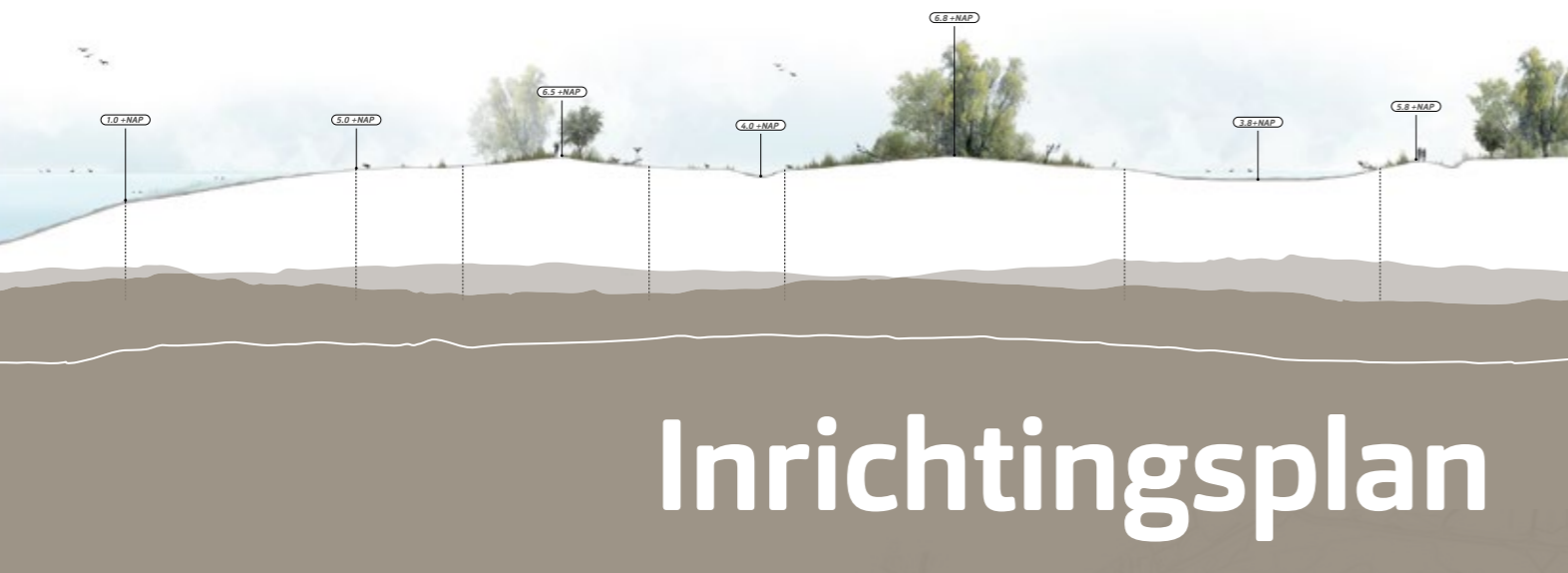
De baggerstortlocatie Kaliwaal maakt onderdeel uit van het plangebied. Hier wordt grond en baggerspecie van elders gestort die niet geschikt is om te gebruiken in de bouwsector. Het gaat om grond en baggerspecie die vrijkomt bij onderhoudsprojecten aan bijvoorbeeld rivieren, havens en natuurprojecten.

De uitvoering van de Kaliwaal wordt nu versneld opgepakt en wij zijn van plan om een ecologisch verbeterde oplevering van dit deelgebied met meer kruidenrijk grasland en watergeulen te realiseren. Zo richten we de plas in het nieuwe eindbeeld in tot een nevengeul met meer overgangen van natte en droge natuur. Dit zorgt voor betere ecologische omstandigheden en draagt bij aan de doelen die door de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) zijn vastgesteld.

watersysteem anders inzetten. Door de stuw aan te passen kan het water eerder het gebied in en vastgehouden worden in het gebied. Dit is voor de natuur belangrijk omdat het klimaat grilliger wordt en droge periodes steeds langer duren.

Omvormen steenfabrieksterrein

Het bestaande steenfabrieksterrein ter hoogte van Druten wordt deels toegankelijk gemaakt voor de omgeving en grotendeels omgevormd naar natuur. Een deel van de steenfabriek willen we graag behouden om er een maatschappelijke functie aan te kunnen geven. We kijken graag samen met de omgeving naar een nieuwe invulling.

Het inrichtingsplan 'Stroomgeulen' focust zich op het versterken van de riviernatuur in het gebied. We hebben een integraal en toekomstbestendig plan gemaakt door een aantal zaken te combineren, namelijk het voorzien in bouwgrondstoffen, het versterken van de ruimtelijke kwaliteit, het vergroten van beleefbaarheid en het landschappelijk inpassen van het bedrijventerrein.

In het ontwerp richten we het watersysteem zo in dat water langer wordt vastgehouden in het centrale deel van het plangebied. Hier ontstaat een laagdynamisch systeem dat aansluit bij de aanwezige moerasvegetatie en ruimte biedt voor de ontwikkeling van soortenrijk ooibos.

Het westelijk deel van het plangebied wordt juist hoogdynamisch ingericht in directe verbinding met de Waal. We richten dit deel van het plangebied in volgens het meergeulenprincipe. Met een brede, meestromende nevengeul die aansluit op de waaier van geulen ten westen van het gebied. In combinatie met begrazing en verschalend hooilandbeheer versterken we de ecologische kwaliteit in het gebied.

1 Nieuwe plassen

Winning van bouwgrondstoffen is een belangrijke doelstelling van het plan. Het zorgt ervoor dat het nieuwe natuurgebied aangelegd kan worden. Bij het ontgraven van klei en zand ontstaan in een deel van het plangebied nieuwe waterplassen. Een deel van de vrijkomende grondstoffen wordt daarbij ook rechtstreeks gebruikt voor de afronding en ecologische verbetering van de Kaliwaal.

2 Natuurontwikkeling stroomgeul

De inrichting van de Drutensche Waarden sluit aan op de natuurlijke dynamiek van de Waal. Bij hoge waterstanden stroomt de rivier via de strang en de stuw de uiterwaard in. Bij lage waterstanden valt de geul droog.

3 Meestromende nevengeulen

Om de Kaliwaal beter aan te sluiten op de Waal én ecologisch te versterken, leggen we twee permanent meestromende geulen aan. De oevers en eilanden zorgen voor afwisseling in stroming en leefgebieden.

4 Herinrichting haven

De FBT-haven wordt omgevormd, zodat een groter deel van de aan- en afvoer van Excluton over het water kan in plaats van over de weg. Ook de gewonnen bouwgrondstoffen worden per schip afgevoerd.

5 Natuurontwikkeling steenfabriek

De oude steenfabriek aan de Waalbandijk is niet meer in gebruik. Een gedeelte van de bebouwing willen we behouden en restaureren voor de toekomst. De overige bebouwing verwijderen we, zodat de natuur vrij spel krijgt.

6 Inpassing bedrijventerrein

Het terrein van de oude steenfabriek is door de ligging nabij de kern van Druten, minder geschikt voor bedrijven. Daarom verplaatsen we ongeveer vier hectare van de bedrijfsbestemming naar het centrale bedrijventerrein aan de Waal. De bedrijven daar krijgen zo meer ruimte voor opslag. Ook kunnen de rijroutes op het bedrijventerrein efficiënter worden ingericht.

7 Natuurlijke graslanden & bos

Op de agrarische gronden krijgt natuur de ruimte. We realiseren ongeveer 28 hectare aan nieuw bos en bosschages. Op de hogere delen ontstaat een mozaïek van natuurlijke begroeiing met soorten als de veldiep, de zomereik en kruidenrijke graslanden. De oeverwal langs de Waal blijft behouden als leefgebied voor stroomdalgrasland. Dit is een bijzonder soort grasland, wat groeit op zandige bodems die periodiek overstromen met rivierwater. In totaal wordt er ongeveer 73 kruidenrijke graslanden, ruigte en oevers gerealiseerd.

8 Waaier van Geulen

De Waaier van Geulen is een bestaand natuurontwikkelingsgebied met grotendeels robuuste riviernatuur (watergeulen, natuurlijke graslanden en ooibossen). De nieuwe inrichting van de Drutensche Waarden sluit hier mooi op aan. Zo ontstaat een groot aaneengesloten en waardevol gebied van bijzondere riviernatuur.

Vervolg en planning

Het plan is nog in de voorbereidingsfase. In de komende maanden doen we verschillende onderzoeken. De resultaten komen in een Milieu Effect Rapportage (MER). Om te bepalen wat we precies onderzoeken, is er een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) gemaakt. In deze notitie staat welke onderwerpen in het MER worden onderzocht. De NRD ligt per april of mei 2026 ter inzage. Actuele informatie over het project en de NRD is te zien op: www.k3.nl/drutensche-waarden

Volgende stap: opstellen MER

Het MER brengt de milieueffecten van het project in beeld. De verwachte effecten worden beschreven in een rapportage. Zo kan de overheid de milieueffecten integraal meenemen bij haar besluitvorming over het project. Deze MER wordt eveneens getoetst door de onafhankelijke commissie MER.

Excursies

We organiseren voor de omgeving op een aantal momenten informatiebijeenkomsten en veldexcursies. We wandelen hiervoor met geïnteresseerden samen door het gebied om de plannen nader toe te lichten. Wij vinden het vanzelfsprekend leuk en belangrijk om het gesprek samen met u te voeren. Wellicht heeft u tips en aanbevelingen die verwerkt kunnen worden in het plan. Onderzoeken die nog uitgevoerd moeten worden, kunnen ook leiden tot andere inzichten en aanpassingen in het plan.

Heeft u nu al specifieke ideeën of wensen voor het gebied, dan horen wij dat natuurlijk ook heel graag. Neemt u daarvoor contact met ons op.

Contact

- **Hans Hooijer en Vincent van Ernich**
Gebiedsontwikkelaars
024 348 88 00
h.hooijer@k3.nl of v.vanernich@k3.nl

- **Jasper Eikenaar**
Landschapsontwerper
024 343 53 38
j.eikenaar@k3.nl

Wanraaij 2
6673 DN Andelst
Postbus 200
6660 AE Elst
Tel. 024 348 88 00
info@k3.nl
www.k3.nl